

KÖRÖSLADÁNY

Völgyzugoly Műhely Kft.

Településfejlesztési koncepció
Körösladány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 140/2019. (IX. 19.) Kt. sz. határozata

2019. október

KÖRÖSLADÁNY

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

*Körösladány Város Önkormányzat Képviselő-testületének 140/2019. (IX.19.)
Kt. sz. határozata*

MEGBÍZÓ

Körösladány Város Önkormányzata
Körösladány, Dózsa György út 2., 5516
Tel.: 66/474012

TERVEZŐ - PROJEKTVEZETŐ

Kristály Tervező, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

8600 Siófok, Fő utca 15.
Tel.: 84/510-088

TERVEZŐ

Völgyzugoly Műhely Kft.

1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15.
Tel.: 1/439-0491, 20/9138-575, 70/944-3015

2019. október
VZM 1257/15

kladany_tfk_jovahagyott_191016.doc

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	3
ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE	3
A KÉSZÜLŐ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK	3
A TERVEZÉSI FOLYAMAT - AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE	4
2. A TELEPÜLÉS ADOTTSÁGAI EGY SWOT TÁBLÁZATBAN ÖSSZEFOGLALVA	5
3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ	8
3.1. KÖRÖSLADÁNY VÁROS JÖVŐKÉPE	9
3.2. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK	9
3.2.1. A település fejlesztését átható horizontális cél meghatározása	10
3.2.2. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	11
3.2.3. Részcélok és a beavatkozások meghatározása	12
3.2.3.1. Élhető város kialakítása	12
3.2.3.2. Több lábon álló stabil gazdaság	13
3.2.3.3. Társadalmi aktivitás erősítése	15
3.2.4. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre	17
3.3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	18
3.3.1. Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok.....	18
3.3.2. Javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére	18
3.3.3. Örökségi értékek, javaslatok az örökség védelmére	19
3.4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE	20
3.4.1. A megvalósítást szolgáló eszköz- és intézményrendszer.....	20
3.4.2. A Megvalósítást segítő intézkedések.....	21
3.4.3. Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére.....	21

1. BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Körösladány jelenlegi településrendezési eszközei 2007-ben léptek hatályba. A hatályos településrendezési eszközök jóváhagyása óta az építésügyi és településrendezési jogszabályi környezetben jelentős változások léptek életbe, többek között módosították az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvényt (Étv), az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendeletet (OTÉK), továbbá hatályba lépett a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről (Eljr.) és a 2016. évi LXXVI. törvény a településkép védelméről (Tktv).

Fenti előzményeket követően a város önkormányzatának képviselő-testülete a településfejlesztési koncepció (TFK) és a településrendezési eszközök (TRE) felülvizsgálatáról, valamint az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) elkészítése mellett döntött.

A KÉSZÜLŐ TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOK

A **településfejlesztési koncepció (TFK)** a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum. A koncepció a település jövőbeni alakítását, fejlesztését tartalmazza. A településfejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását a település hagyományait, a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihasználva. A dokumentum a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjainak, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához. A készülő TFK feladata a mai kor szellemének megfelelő, hosszú távú fejlesztési irányokat adni Körösladány számára. A TFK tervezete 2016 telén készült el.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében **integrált településfejlesztési stratégiát (ITS)** kell készíteni az Étv. értelmében. Az integrált településfejlesztési stratégia meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

A településfejlesztés során is kiemelkedő feladat a fenntarthatóság alapelveinek figyelembe vétele. A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket. A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális, a gazdasági és a környezeti pilléreken, és mindhármát együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődésnek általános stratégiai célként kell bevonulni a településfejlesztési dokumentumokba, s a cselekvési programokba.

Az ITS a települési önkormányzatok által elkészítendő, fejlesztési szemléletű, középtávot (6-8 év) átfogó dokumentum. Célja a területi alapú, területi szemléletű tervezés megszilárdítása, a területre vonatkozó célok kitűzése, és azok középtávon való érvényesítése. Egy ilyen stratégia elkészítése önmagában is hasznos, ugyanakkor megléte feltétele egyes településfejlesztési közösségi támogatások igénybevételeének is. A települési területek olyan integrált, akcióterületi alapú megújítása a cél, amely érdemben hozzájárul ahhoz, hogy a település gazdasági és társadalmi aktivitása élénküljön, a település vonzereje erősödjék mind a lakosság, mind a betelepülő vállalkozások illetve intézmények, szervezetek számára.

A TFK és az ITS együtt a város településfejlesztési dokumentumai, amelyek elkészült tervezetét a képviselő testület előzetesen elfogadta, államigazgatási és partnerségi egyeztetése azonban csak a településrendezési eszközökkel együtt történik.

A készülő tervek az Eljr.-ben foglaltaknak megfelelően készülnek. A településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia, illetve az ezekhez készülő helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészek tartalmi elemeire vonatkozóan az Eljr. rendelkezik. A településfejlesztési koncepcióhoz, az integrált településfejlesztési stratégiához és a később készülő településrendezési eszközökhöz közös megalapozó vizsgálat készült. A megalapozó vizsgálat 2016. júliusban készült el.

A településfejlesztési koncepció és az ITS kidolgozását a település vezetésével készített interjúk előzték meg, amelynek során a Körösladányban zajló társadalmi-gazdasági folyamatokról, Körösladány jövőjéről, adottságairól és a városban rejlő lehetőségekről volt szó. Mindezek alapján került kidolgozásra jelen véleményezési anyag.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT - AZ EGYEZTETÉS ÉS ELFOGADÁS RENDJE

Körösladány Város önkormányzata a tervezés előtt döntött a partnerségi egyeztetés szabályairól, amelynek során meghatározta:

- az egyeztetésben résztvevők (a partnerek) tájékoztatásának módját és eszközeit,
- a javaslatok, vélemények dokumentálásának, nyilvántartásának módját,
- az el nem fogadott javaslatok, vélemények indokolásának módját, a dokumentálásuk, nyilvántartásuk rendjét,
- az elfogadott koncepció, stratégia és településrendezési eszközök nyilvánosságát biztosító intézkedéseket.

A településfejlesztési koncepciót, az integrált településfejlesztési stratégiát és a településrendezési eszközöket a polgármester egyezteti:

- a partnerségi egyeztetés szerinti partnerekkel,
- az államigazgatási szervekkel,
- az érintett területi és települési önkormányzatokkal.

A polgármester a készítendő koncepcióról (és településrendezési eszközökről) előzetes tájékoztatót küldött a meghatározott államigazgatási szerveknek, az érintett területi, települési önkormányzatnak. Az előzetes tájékoztatót ismertette a partnerségi egyeztetés szabályai szerint az eljárásban érintett résztvevőkkel, adatszolgáltatási kérelmet küldött a Központi Statisztikai Hivatalnak (KSH).

A **megalapozó vizsgálat** elkészült. Az ITS tervezetének teljes kidolgozása előtt az önkormányzat **döntött a koncepció kiválasztott fejlesztési irányáról**, és arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának. **Jelen dokumentáció a településfejlesztési koncepció jóváhagyott, véglegesített anyaga.**

Az elfogadott koncepciót és stratégiát az önkormányzat honlapján teszi majd közzé. A koncepció és a stratégia elfogadásáról és honlapon való közzétételéről a polgármester 5 napon belül értesítést küld az egyeztetésben részt vetteknek és az állami főépítési hatáskörében eljáró megyei kormányhivatalnak.

2. A TELEPÜLÉS ADOTTSÁGAI EGY SWOT TÁBLÁZATBAN ÖSSZEFOGLALVA

	ERŐSSÉGEK (S)	GYENGESÉGEK (W)
REGIONÁLIS KAPCSOLATOK, TÉRSÉGI SZEREPKÖR	- Országos főútvonallal (47. sz.) való közvetlen kapcsolat - A településen áthalad a 127. számú Gyoma-Vésztő-Körösnagyharsány-Nagyvárad vasútvonal - Gazdasági szerep a kistérségen belül jelentős	- Környező nagyobb városok elérése közúton nehézkes az utak rossz minősége miatt - Kistérségi szerepkör szolgáltatás és igazgatás tekintetében nem jelentős - Vasúti közlekedés kedvezőtlen - A főváros elérése igen körülményes közösségi közlekedéssel
DEMOGRÁFIA, FOGLALKOZTATÁS, TÁRSADALMI ELLÁTÁS	- Helyben meglévő munkalehetőség - Önkormányzati foglalkoztatás, közmunkaprogram - Kiváló közbiztonság - Az alapfokú közellátási szint jól kiépített - Aktív civil élet, számos civil szervezet - Civil szervezetek önkormányzati támogatása - Fiatalok és értelmiség önkormányzati támogatása	- Népesség csökkenés - Előregedő népesség - Fiatalok elvándorlása
GAZDASÁG	- Jelentős méretű művelhető mezőgazdasági területek - Adósságmentes, önfenntartó önkormányzat - Jelentős ipari jelenlét - Rendszeres piac	- A település gazdasági súlya csupán kistérségi jelentőségű - Mezőgazdaság foglalkoztatási aránya alacsony, mezőgazdaság jelentősége csökkent - Mezőgazdasági feldolgozóipar hiánya - Hagyományos mezőgazdasági termelési kultúrák felhagyása, kistermelés háttérbe szorulása - Kiskereskedelmi tevékenység gyengülése - Turisztikai szerepkör hiánya, fejletlen idegenforgalmi infrastruktúra
TERMÉSZET, KÖRNYEZET, ZÖLDFELÜLETI RENDSZER	- Jelentős helyzeti potenciál, értékes természeti környezet - Kedvező vízrajzi adottságok - Mozaikos tájszerkezet - Jelentős szántó és gyepterületek - Jelentős ártéri erdőterületek, kondicionáló hatás - Jelentős táj és természeti védettség alá eső terület - Szerkezeti jelentőségű zöldfelületek	- Számos használaton kívüli, illetve alulhasznosított mezőgazdasági telephely - Egykori zártkerti területek beerdősülése, parlagosodása - Egyoldalú szántóföldi növénytermesztés, kertészeti növénytermesztés hiánya - Belvízzel veszélyeztetett területek
ÉPÍTETT KÖRNYEZET, TELEPÜLÉSKÉP	- Kompakt városközpont - Egységes beállt lakóterületek - Jelentős lakóterületei tartalékterületek - Egységes településkép - Zavaró, településképben idegen beépítések kis száma - Nagyszámú értékes és védett épület	- Leszakadó településrészek (Újladány, Oncsa) - Lakóterületeken jellemző melléképületek rendezetlensége

INFRASTRUKTÚRA, KÖZLEKEDÉS KÖZMŰVEK	- Országos főútvonallal (47. sz.) való közvetlen kapcsolat - A településen áthalad a 127. számú Gyoma-Vésztő-Körösnagyharsány-Nagyvárad vasútvonal - Burkolt közutak magas aránya - Kerékpárhasználat magas aránya - Teljes közművesítettség a település belterületén - Rekultivált hulladéklerakó - Működő szelektív hulladékgyűjtés - Meglévő vízkárelhárítási terv	- A 47. sz úton, mely a város főutcája nagy az átmenő teherforgalom - Nincs gyorsforgalmi úttal kapcsolat - Lassú és ritka vasúti közlekedés - Közutak rossz állapota - Kiépített kerékpárutak hiánya - Csapadékvíz elvezetés helyenként megoldatlan - Ipari üzemek környezeti terhelése - Árvízzel és belvízzel veszélyeztetett területek

	LEHETŐSÉGEK (O)	VESZÉLYEK (T)
REGIONÁLIS KAPCSOLATOK, TÉRSÉGI SZEREPKÖR	- Vasúti kapcsolatok javítása - Térségi kapcsolatok erősítése, térségi együttműködések kialakítása - Testvérvárosi kapcsolatok kialakítása	- A település a kistérségben nem tud jelentős szerepet betölteni - Városi funkciók leépülése - Együttműködés helyett konkurálás a környező településekkel
DEMOGRÁFIA, FOGLALKOZTATÁS, TÁRSADALMI ELLÁTÁS	- A település népességmegtartó képességének növekedése - Munkalehetőségek körének bővülése - Bérlakások kialakítása a helyi fiatalok számára - Intézmények felújítása, megújuló energiahasznosítás - Fiatal értelmiség helybenmaradása	- Népességszám további csökkenése - A település elöregedése, a fiatalok elvándorlása - Alacsony státuszú lakónépesség megjelenése - Közbiztonság romlása - Forráshiány miatt az intézményi ellátás színvonala leromlik - Szociális szolgáltatások megszűnése - Az intézményellátottság hiánya miatt csökken a település vonzereje
GAZDASÁG	- Gazdasági szerepkör növekedése - Üresen álló mezőgazdasági telephelyek hasznosítása - Új gazdasági területek kiépülése - Befektetők vonzása - Kedvező feltételek teremtése az induló vállalkozások számára - Egykori zártkerti területek újbóli hasznosítása, helyi piac felélénkülése - Helyi termelés élénkítése - Idegenforgalmi kínálat növekedése - Térségi turisztikai marketing kiépítése	- Iparterületi és idegenforgalmi fejlesztések elmaradása - Vállalkozások versenyképességének csökkenése, vállalkozások megszűnése - Környezetszennyező gazdasági telephelyek megjelenése, környezet- és zajterhelés - Forgalmnövekedés, illetve a forgalomból származó lég- és zajszennyezés növekedése - Mezőgazdaság háttérbe szorulása - Idegenforgalmi fejlesztések elmaradása, turizmus háttérbe szorulása

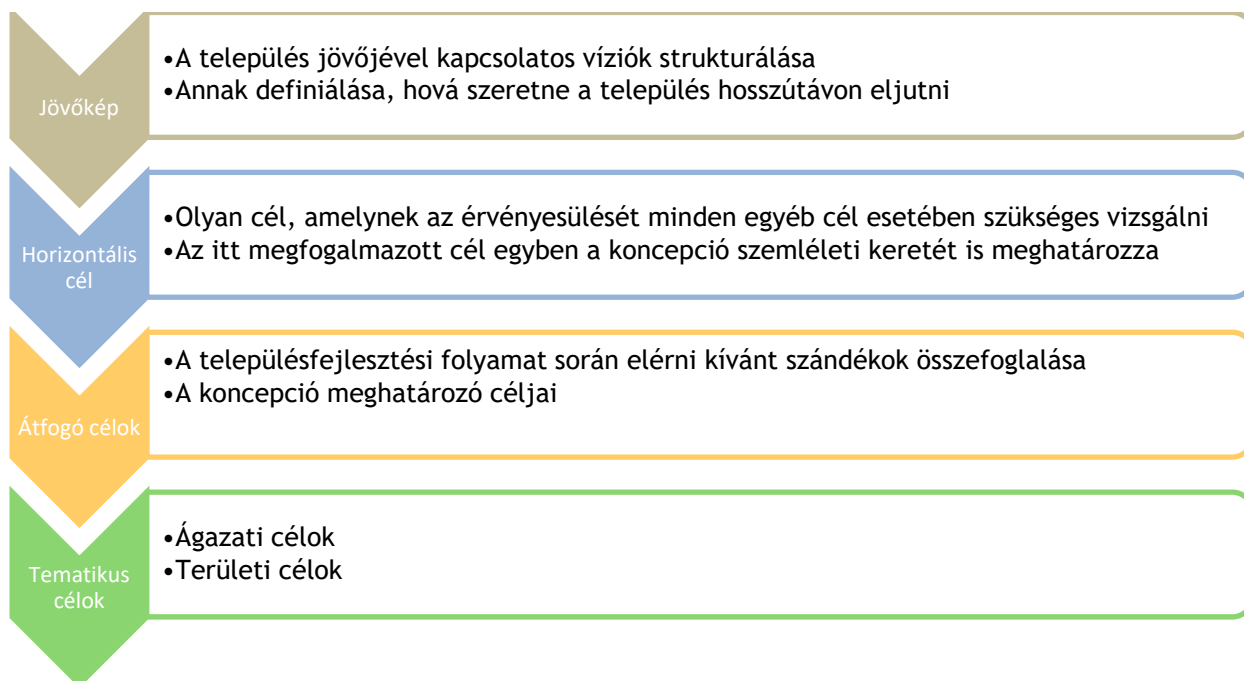
TERMÉSZET, KÖRNYEZET	- Természeti értékek megóvása, fenntartása, bemutatása - Természeti értékek turisztikai kihasználása, tanösvények kialakítása - Környezettudatos szemléletformálás - Mezőgazdasági technológia korszerűsítése - Holtágak, kubikgödrök turisztikai, illetve mezőgazdasági célú hasznosítása Kiskertes növénytermesztés felélénkítése, egykori zártkertek művelése - Parlagon hagyott, bozótosodó területek művelése/ invazív fajok terjedésének megfékezése	- Intenzív használat okozta természetkárosítás - Meglévő természeti értékek károsodása, eltűnése - Talajerózió, talajdegradáció - Felszíni és felszín alatti vizek elszennyeződése - Korszerűtlen mezőgazdasági technológia okozta talaj és vízszennyezés - Kunhalmok veszélyeztetése a mezőgazdasági művelés által - Belterületi zöldfelületek amortizációja
ÉPÍTETT KÖRNYEZET, TELEPÜLÉSKÉP	- Helyi védelmi rendelet megalkotása, egyedi- és területi építészeti értékvédelem kiterjesztése - Kihasználatlan területek hasznosítása, akár új funkciók kialakításával - Védett és értékes épületek funkcióval való megtöltése	- Hagyományos településszerkezet sérülése - Településképileg idegen beépítések megjelenése, egységes településkép megszűnése - Építészeti értéket képviselő régi épületek állapotának romlása, eltűnése - Védett épületek funkcióvesztése - Megnövekszik az elhagyott épületek száma, gondozatlan, alulhasznált településrészek kialakulása - Lakóterületen megjelenő gazdasági funkciók
INFRASTRUKTÚRA, KÖZLEKEDÉS KÖZMŰVEK	- Közutak minőségének javítása - Járdák, burkolt utak építése - Vasúti elérés javítása - Kerékpáros közlekedés fejlesztése - Megújuló energiaforrások hasznosítása	- Főutca forgalmának növekedése - Útburkolatok állapotának további romlása - Veszélyes ipari üzem jelenléte

3. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

A jövőkép kialakítása során a város hosszútávú céljainak rendszerbe foglalása történik. A jövőképalkotás egyben irányválasztás is mely, magán hordozza a város értékrendjét, megmutatja a közösség aktivitását és dinamikáját, és segítségével könnyebb koncentrálni a helyi erőforrásokat a város fejlődésének és folyamatos megújulásának érdekében.

A településtervezés során a jövőképalkotás fázisa az, amikor a város közössége megfogalmazhatja, milyen településen szeretne élni 15-20 év múlva, hogyan látja a város ideális jövőjét. A hosszú távú célok kitűzése azért is különösen fontos, mert az a település tud igazán sikeres lenni, amelyik tudja évtizedes távlatban is hová akar eljutni, és rövidebb távú céljait is annak megfelelően tudja megválasztani és megvalósítani. A jövőképben meghatározott közös célok kijelölésével lehetővé válik, hogy a település fejlesztési tervei, elképzelései egy irányba mutassanak, egymás hatását erősítve, kiegészítve segítsék a város kiegyensúlyozott, dinamikus fejlődését. A jövőkép megalkotása során tisztában kell lenni azzal, hogy a város milyen belső és külső erőforrásokkal, adottságokkal rendelkezik, ezekre építve milyen lehetőségek állnak nyitva a város számára. A helyi erőforrások, adottságok kihasználásával a város stabil jövőképet alkothat. A közösen meghatározott jövőkép kitűzése, az elérni kívánt célok egységes rendszerbe foglalása kijelöli a város kívánt fejlődési irányát. Körösladány jövőképe három központi gondolat köré épül fel.

A település jövőjével kapcsolatos víziók strukturálása

3.1. KÖRÖSLADÁNY VÁROS JÖVŐKÉPE

„Körösladány, ahol jó megszületni, élni és megöregedni.”

- **Jól élhető város jövőképe**

Az országos tendenciákhoz hasonlóan Körösladányban is jellemző folyamat a társadalom elöregedése, a népességfogyás és a fiatalok elvándorlása. A lakosság megtartása és életfeltételeinek javítása így kiemelt fontosságú helyben. A városra jellemző nyugodt kisvárosi légkör, a városi funkciókat tömörítő épített környezet és az azt körülvevő értékes természeti környezet kiegyensúlyozott viszonya a város egyik legnagyobb értéke. Körösladány mindezt megőrizve elsősorban a minőségi élettér kialakítására törekszik, ahol a lakosok kedvező életkörülmények között jól élhető városban érezhetik otthon magukat.

- **Több lábon álló gazdaság jövőképe**

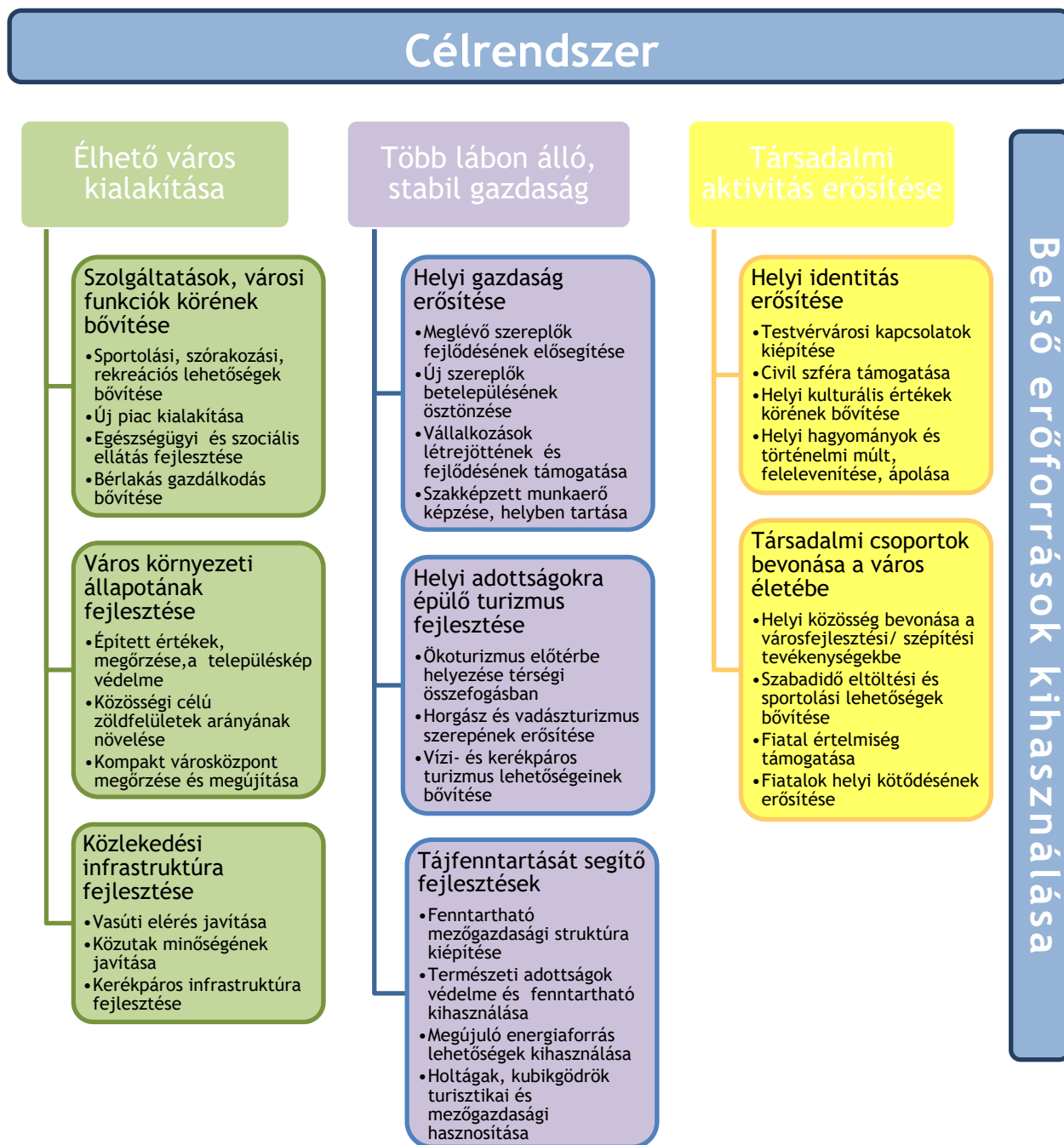
Körösladány gazdasági erejét a nagy múlttal rendelkező mezőgazdaság mellett egyre inkább a szolgáltató szektor és az ipari jelenlét határozza meg. A város természeti környezete és épített értékei egyaránt turisztikai vonzerőt jelentenek, melynek kiaknázásával a település egyedi értékei is hozzájárulhatnak a város gazdasági növekedéséhez. A gazdasági szektorok harmonikus fejlesztésével és a gazdasági aktivitás növekedését elősegítő intézkedésekkel, valamint új gazdasági szereplők és ágazatok bevonásával egy **több lábon álló**, stabil **gazdaság** kell hogy megalapozza a város jövőjét.

- **Társadalmi együttműködésre vonatkozó jövőkép**

A számos működő civil szervezet arról árulkodik, hogy Körösladány lakossága aktív és a közösségi megmozdulásokra fogékony, mely kiemelkedő potenciál. A település jövőjének alapja a települési identitás erősítése, a minden korosztályt elérő **társadalmi aktivitás** fenntartása és a közösen együttműködő közösség megerősítése. Az aktív civil részvétel, az együttműködő lakosság, és a közös értékek megőrzése egyaránt hozzájárul ahhoz, hogy Körösladány valóban olyan várossá váljon, ahol az élet minden szakaszában és az év minden szakában jó otthon lenni.

3.2. TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI CÉLOK

A jövőképben magfogalmazott irányelvek megvalósításához összehangolt cselekvési terv felállítása szükséges. A felállított cselekvési terv a meghatározott jövőkép eléréséhez szükséges célokat, fejlesztési irányokat tartalmazza. A jövőkép elérését három átfogó cél meghatározása segíti, melyek a település hosszútávú fejlődésének alappilléreit jelentik. Az átfogó célok, melyek tematikus célokra tagolódva fedik le a város életének minden szegmensét, egymást kiegészítve és erősítve mozdítják elő a város kiegyensúlyozott fejlődését. A célrendszer megvalósítását szolgáló eszközök és intézkedések kialakítása és végrehajtása során egy horizontális cél kerül kijelölésre, mely az átfogó és tematikus célokat áthatva kell, hogy érvényesítésre kerüljön.

3.2.1. A település fejlesztését átható horizontális cél meghatározása

Belső erőforrások kihasználása:

A településfejlesztés során kiemelt szempont, hogy a településfejlesztési célok mindegyike elsősorban a belső erőforrásokra alapozva kerüljön meghatározásra és megvalósításra. A fejlesztéseknek elsősorban a helyben meglévő adottságok kihasználásán, azok szerepének erősítésén kell alapulnia. A helyi adottságokra és erőforrásokra alapozva a város fejlődése olyan irányt vehet, amely a környező településekkel szemben bizonyos szempontokból egyedi, előnyös helyzetbe hozza a várost. A meglévő helyi adottságok megfelelő kihasználásával a város fejlődése működőképes és megalapozott irányt vehet, mely az esetleges külső erőforrások igénybevételével fokozott hatásokkal képes megvalósulni.

3.2.2. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Élhető város kialakítása:

Körösladány számára fontos szempont, hogy a jövőben a város mind szolgáltatásaiban, mind természeti és épített környezetét tekintve, ugyanakkor infrastrukturális téren is jól fejlett, a felmerülő igényeket kielégítő, így élhető város legyen, ezáltal Körösladány lakossága minden tevékenységéhez megfelelő teret és lehetőségeket kapjon, lehetőleg helyben.

Tematikus célok:

- Szolgáltatások, városi funkciók körének bővítése
- A város környezeti állapotának fejlesztése
- Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Több lábon álló, stabil gazdaság:

A dinamikus fejlődést a kiegyensúlyozott gazdasági háttér tudja megteremteni, ezért cél, hogy Körösladány gazdasága minél stabilabb legyen. A gazdasági stabilitást megalapozni pedig a több lábra támaszkodó, vegyes méretű és tevékenységi körű vállalkozások köre képes. Fontos, hogy a meglévő gazdasági szereplők és az újonnan betelepülő vállalkozások egyaránt kedvező feltételek mellett folytathassák tevékenységüket, de lényeges az is, hogy minél több, a helyi adottságokat kihasználni bíró gazdasági szektor képviselje magát a település gazdaságának palettáján.

Tematikus célok:

- Helyi gazdaság erősítése
- Helyi adottságokra épülő turizmus fejlesztése
- Tájfenntartást segítő fejlesztések

Társadalmi aktivitás erősítése:

Körösladány akkor lehet igazán jól működő város, ha lakossága minél inkább részt tud venni a település életében. A civil aktivitás, a helyben élők tevékeny részvétele a város életében olyan hatóerő, mely a lendületes fejlődés kulcsfontosságú eleme, így a különböző társadalmi csoportok aktivitásának felélesztése és erősítése kiemelt célként fogalmazódik meg.

Tematikus célok:

- Helyi identitás erősítése
- Társadalmi csoportok bevonása a város életébe

3.2.3. Részcélok és a beavatkozások meghatározása

3.2.3.1. Élhető város kialakítása

A helyi lakosság közérzetét és életminőségét közvetlenül befolyásolja az őket körülvevő környezet állapota, illetve hogy a városi funkciók milyen mértékben és minőségben hozzáférhetőek helyben, valamint hogy mennyire könnyen érhetőek el a szükséges egyéb funkciók. Az Önkormányzat számára fontos cél, hogy a lakosság minél több és színvonalasabb szolgáltatást tudjon igénybe venni és mindezt rendezett, igényes környezetben tegye.

Szolgáltatások, városi funkciók körének bővítése

Célok kiemelten:

- Sportolási, szórakozási, rekreációs lehetőségek bővítése
- Az igényeknek megfelelő helyi piac kialakítása
- Bérletrendszer gazdálkodás bővítése
- Oktatási tevékenység bővítése

Körösladány lakosai az alapvető közszolgáltatáshoz hozzáférnek a városközpontban, de egyes szolgáltatások igénybevételehez a környező településekre, nagyobb városokba kénytelenek utazni, ahogy egyes kiegészítő szolgáltatások is csupán más településeken érhetőek el. A felmerülő igényeket minél inkább helyben kell biztosítani, hogy a település ki tudja szolgálni a felmerülő kereskedelmi, szolgáltató igényeket. Emellett fontos a térség többi településével való együttműködés, hogy egymáshoz igazodva, megfelelő tájékoztatás mellett minden közfunkció könnyen elérhetővé váljon, még ha ahhoz másik településre kell is utazni.

A fiatal korosztály számára a sportolási és szórakozási, kikapcsolódási lehetőségek bővítése jelentős mértékben javítaná a helyben maradási hajlandóságot és a városhoz való kötődés erősítését. A városban működő, jelenlegi helyét már kinőtt piac kiváló teret biztosít a helyben vagy a környékben előállított termékek eladására, és közösségi találkozóhelyként is funkcionál. A helyi piac megfelelő helyen és méretben való kialakítása, fejlesztése nagyban hozzájárul a város élhetőségéhez. A település szolgáltatási körének bővítését jelentős mértékben javíthatja a tervezés alatt álló szolgáltatóház megvalósítása. A fiatalok helyben megtartásának és a városba településének elősegítését szolgálja az önkormányzati bérletrendszer bővítése és az elérhető képzések palettájának bővítése.

A város környezeti állapotának fejlesztése

Célok kiemelten:

- Épített értékek, megőrzése, a településkép védelme
- Közösségi célú zöldfelületek arányának növelése
- Kompakt városközpont megőrzése és megújítása

Körösladány kompakt, épített értékekben bővelkedő városközpontja, beállt, egységes lakóterületei kedvező városképet mutatnak. Mind az épített értékek megőrzése, mind pedig a településkép védelme fontos a város élhető, értékes környezeti állapotának fenntartása érdekében. Körösladány több műemléki védelem alatt álló épülete mellett számos építészeti értékkel bíró épülettel rendelkezik, melyek színesítik a város kulturális értéktárát. Az épített értékek védelme és fennmaradása érdekében a városnak helyi értékvédelmi rendeletet kellene alkotnia.

Kiemelt figyelmet kell szentelni a város meglévő épített értékeinek megóvására, a településképet zavaró, idegen beépítések megakadályozására, melynek egyik eszköze lehet a megfelelő védelmi szabályok és helyi építési szabályzat megalkotása. Fontos szem előtt tartani a település kaputérsegeiben, a 47-es út mentén megjelenő és folyamatosan növekvő gazdasági területek megjelenését, mely a városképet nagymértékben befolyásolja. Az ipari-gazdasági területek településképi megjelenése kezelendő.

A lakókörnyezet minőségéhez nagyban hozzájárul a közterületi zöldfelületek állapota, az alkalmazott növényfajok. Egy minőségi zöldfelületi rendszer ismérve a folyamatosan gondozottság, a növényállomány tekintetében az egységesség, és az adott tájegység területén honos fajok alkalmazása. A település közösségének erősítése, a lakókörnyezet minőségi fejlesztése érdekében a jövőben hangsúlyt kell fektetni a település területén lévő közösségi célú zöldfelületek, játszóterek számának növelésére, közösségi találkozóhelyek kialakítására.

Körösladány hagyományosan kialakult városközpontjának - mely magába sűríti a központi funkciók, épített értékek és közösségi terek jelentős részét - megőrzése, megújítása és kibővítése (Arany János utca) a kedvező városkép és a jól funkcionáló városközpont, így a település élhetőségének fenntartása érdekében célszerű.

Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Célok kiemelten:

- Vasúti elérés javítása
- Közutak minőségének javítása
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése

A település közlekedési útvonalak tekintetében jól ellátottnak tekinthető, közúti kapcsolatai kedvezőek, vasúti megközelíthetőséggel is rendelkezik a város, sőt a kerékpárt használók aránya is igen magas Körösladányban. A város élhetőségének javítása érdekében azonban a közlekedési infrastruktúra fejlesztése elengedhetetlen.

Körösladány vasúton történő megközelítése a főváros felől csak átszállásokkal, hosszú utazási idővel és ritka járatsűrűség mellett lehetséges. A vasúti közlekedés feltételeinek javítása, az elérés megkönnyítése átszervezéssel, racionalizálással megoldható lenne, s nagyban javítaná a város élhetőségét. A városból induló, és ide érkező áru- és teherforgalom vasúti közlekedésre való terelése a közúti forgalom csökkenését eredményezné, mely a város élhetősége mellett az utak további állagromlását is lassítaná. Habár a vasúti közlekedés fejlesztése nem helyi feladatkörbe tartozik a fejlesztést elősegítő lobbitevékenység az önkormányzat küldetése.

A településen áthaladó közutak állapota csupán közepesnek, de inkább rossznak mondható, így a kedvező közlekedéshálózati helyzet kevésbé képes érvényesülni. Az ipari jelenlét a közúti és vasúti kapcsolatok javulása mellett fejlődőképes. A közutak állapotának javítása nagyban segítené a település elérhetőségét, megközelíthetőségét, így a településen élők életminőségének javulását.

A város kerékpáros infrastruktúrájának fejlesztése nem csak a helyi közlekedés biztonságára lenne jótékony hatással, de a kerékpáros turizmus is fejlődésnek indulhat.

3.2.3.2. Több lábon álló stabil gazdaság

A város jövőbeli tervei akkor biztosítottak, ha Körösladány gazdasági teljesítőképessége növekedni tud. Az önkormányzat célja, a meglévő gazdasági tevékenység megerősítése mellett új szereplők bevonásával, a gazdasági szektorok kiegyensúlyozott fejlesztése a város gazdasági teljesítőképességének növelése érdekében.

Helyi gazdaság erősítése

Célok kiemelten:

- Meglévő szereplők fejlődésének elősegítése
- Új szereplők betelepülésének ösztönzése
- Vállalkozások létrejöttének és fejlődésének támogatása
- Szakképzett munkaerő képzése, helyben tartása

Körösladány gazdaságának meghatározó ágazata az ipar, valamint a nagy múlttal rendelkező mezőgazdaság, ami mostanra veszített jelentőségéből. A városban a 47-es út mentén épültek ki ipari gazdasági területek és a külterületen számos mezőgazdasági telephely is.

A meglévő vállalkozások jelentős foglalkoztatóként vannak jelen a településen, illetve jelentős adóbevételt is jelentenek a város számára. A meglévő nagyvállalkozások helyben tartása önkormányzati intézkedésekkel, illetve egyéb forrású támogatásokkal biztosítható. A cégek fennmaradása különböző önkormányzati beruházásokhoz kapcsolódó megrendelésekkel is segítendő.

A nagyvállalkozások támogatása mellett fontos a településen működő kisebb, néhány főt foglalkoztató vállalkozások segítése, új vállalkozások indításának ösztönzése. A településen működő kisvállalkozások számos család megélhetését jelentik a településen, továbbá a települési szolgáltatások körét színesítik. Az új vállalkozások beindítását inkubátorház létesítése könnyítené

meg, illetve a helyben működő kis- és közepes vállalkozások esetén gondoskodni kell arról, hogy biztosított legyen a fejlődésük.

A befektetők, vállalkozások megtelepedéséhez szükséges a kedvező körülmények biztosítása, amely a megfelelő méretű és infrastrukturális ellátottságú területek (gazdasági területek, ipari parkok) kijelölésével, valamint különböző kedvezmények biztosításával érhető el. A település jelentős méretű tartalék gazdasági területtel, illetve számos potenciális gazdasági terület kijelölésére alkalmas területtel rendelkezik, ahol az új vállalkozások megtelepedhetnek. Ennek megvalósulása számos előnnyel jár a város számára, többek között a már említett gazdasági több lábon állást erősíti és új munkahelyeket hoz létre. A településrendezési eszközökben történő gazdasági tartalék területek kijelölésével, a megfelelő szabályozási paraméterek biztosításával megkönnyíthető egy-egy új vállalkozás letelepedése.

A vállalkozások megtartásával, növekedésével és új vállalkozások vonzásával új munkahelyek jönnek létre a településen. Az induló vállalkozásokat ösztönözni kell arra, hogy helyi lakosokat foglalkoztassanak, amely elsősorban a megfelelő, szakképzett munkaerő biztosításával, szakképzések indításával érhető el.

A helyben lévő, elsősorban nagyobb vállalkozások állandó problémája a képzett munkaerő hiánya, melyet a vállalkozásokkal együttműködésben, helyi lakosok (át/tovább)képzésével lehetne orvosolni, s ez a képzés nemcsak a helyi szakképzett munkaerő értékét növelné, de a fiatalok helyben maradását is - a magasabb presztízsű munkalehetőség biztosításával - képes elősegíteni. Ugyanerre a problémára jelenthet megoldást a duális képzés támogatása, amelynek keretén belül a felsőoktatásban tanulók a helyi vállalatoknál végezhetnek szakmai gyakorlatot, így az adott vállalkozás számára szükséges tudást elsajátíthatják.

Helyi adottságokra épülő turizmus fejlesztése

Célok kiemelten:

- Ökoturizmus előtérbe helyezése térségi összefogásban
- Horgász és vadászturizmus szerepének erősítése
- Vízi- és kerékpáros turizmus lehetőségeinek bővítése

Körösladány jelentős természeti és táji értékekkel rendelkezik. A Sebes-Körös, illetve holtágai és ártere egyaránt természeti értékekben gazdagak, melyek nem csak a helyben élők számára jelentenek értéket, de turisztikai jelentőségük is megvan. Az adottságokra építve a város olyan komplex turisztikai célpont lehet, mely az ártéri élővilág és a vízi sportok kedvelőinek is vonzó.

A helyben meglévő természeti adottságok, a víz, a vadban gazdag erdő, az ártéri élővilág, a kerékpáros túrákra kiemelten alkalmas sík terep olyan adottságok, melyek taktikus kihasználásával erős, akár a nyári idénytől függetlenül erős, gazdaságilag is jelentős turisztikai ágazat fejlődhet ki. Fontos ugyanakkor, hogy a turisztikai fejlesztés csak a természeti értékek károsítása nélkül, azok védelmének előtérbe helyezésével valósulhat meg.

A Sebes-Körös élővilága már önmagában jelentős idegenforgalmi vonzerőt jelent, megfelelően bemutatva kiváló ökoturisztikai célpont lehet. Térségi összefogásban a vízpartok mentén a vízi-, és kerékpáros turizmust kiszolgáló infrastruktúra (strand, kishajó kikötő) kiépítésével akár kiemelkedő jelentőségű turisztikai desztináció részévé válhat a város. A települések közötti együttműködés a turisztikai infrastruktúra kiépítésén és az idegenforgalmi attrakciók egymáshoz hangolt bemutatásán túl a közös tájékoztatás és népszerűsítés terén is fontos.

Az egykor igen jelentős vadászturizmus mára Körösladányban szinte teljesen eltűnt, annak ellenére, hogy az ártéri erdők vadállománya is jelentős, és működőképes vadászház is található a városban. A vadász-, és horgászturizmus szerepének erősítése a település gazdaságának szempontjából igen előnyös volna.

Tájfenntartást segítő fejlesztések

Célok kiemelten:

- Fenntartható mezőgazdasági struktúra kiépítése
- Természeti adottságok védelme és fenntartható kihasználása
- Megújuló energiaforrás lehetőségek kihasználása
- Holtágak, kubikgödörök turisztikai és mezőgazdasági hasznosítása

Körösladány területének háromnegyedét (76%) szántóterületek teszik ki, a város területén egykor jelentős területek álltak mezőgazdasági művelés alatt. Mára a mezőgazdasági termelés háttérbe szorult, a mezőgazdaság gazdasági szerepköre lecsökkent, a sokszínű, változatos hagyományos mezőgazdasági formák szinte teljesen eltűntek. A mezőgazdaság felélénkítése, gazdasági szerepkörének növelése a gazdálkodók támogatásával, a pályázati lehetőségek kihasználásával valósulhat meg. A helyi mezőgazdasági termelési struktúra újragondolása szükséges, fel kell deríteni, mely ágazatok, termesztési technológiák képesek a helyi adottságok mellett gazdaságosan üzemelni. Fontos továbbá, hogy a mezőgazdaság térnyerése csak olyan technológiák alkalmazásával történhessen, melyek a természetet nem károsítják, a termőtalajt nem degradálják. A technológiai fejlődés, a szaktudás kulcskérdésnek megoldási lehetősége a helyi tudásbázis létrehozása, a mezőgazdasági vállalkozások tapasztalatainak megosztásával, a gyakorlati agrár-képzésbe való bekapcsolódással.

Kiemelt fontosságú az élővilág megőrzése szempontjából a mozaikos tájszerkezet megtartása, az integrált és biológiai növényvédelmi technológiák előtérbe helyezése vagy akár az ökológiai gazdálkodási módokra való áttérés.

Körösladány kedvező földrajzi elhelyezkedése miatt alkalmas a különböző megújuló energiaforrás lehetőségek kihasználására. Körösladány területén a napfényes órák száma az országos átlag felett alakul, így a napfény energiájának hasznosítására kiváló a lehetőség. A földhő hasznosítása az Alföld területén kiemelten kedvező, így akár hőszivattyúval közvetlenül fűtésre, de akár geotermikus erőmű segítségével villamos energia termelésére is lehetőség adódik. Igaz a földhő hasznosítás technológiája jelenleg igen költséges, így egyelőre a hagyományos energiahordozók használata költséghatékonyabb. A Sebes-Körösön felépített duzzasztómű 2-6 méteres vízszint különbsége alkalmas kisebb teljesítményű vízierőmű működtetésére is, mely elektromos energia termelésére fogható.

A Körösladány területén található termőföldek közepes-alacsony minősége miatt a hagyományos mezőgazdasági kultúrák kisebb terméshozamot eredményeznek, így gyakran nem is rentábilisak. A termőföldek energetikai növényvel való hasznosítása az extenzív művelési technológia miatt a silányabb minőségű termőföldeken is gazdaságos lehet. Az energianövények helyi felhasználásával (biomassza erőmű, bioetanol üzem) a település energiaigénye részben fedezhető lenne.

A Sebes-Körös holtágai az elmúlt évtizedek alatt jelentős állapotromláson mentek keresztül, az egykor élő vizű, halban gazdag holtágak élő víz híján mára az eutrofizáció hatására feltöltődtek, eliszaposodtak. A holtágak újra élővé tételével, a halgazdálkodás, halszaporítás kiváló helyszínéül szolgálnának, sőt a külterületeken kiépített csatornarendszerek hasznosításával a mezőgazdasági területek öntözését is szolgálhatnák a kikotort, zsiliprendszerrel élővízzel táplált holtágak. A Körösladány területén található kubikgödörök szintén a hasznosíthatóak volnának a halgazdálkodásban. A holtágak hasznosításának további lehetősége a horgászturizmusba való bekapcsolásuk, mellyel a település turisztikai vonzereje is bővülne.

3.2.3.3. Társadalmi aktivitás erősítése

A város fejlődésének egyik legfontosabb hajtóereje a közreműködő lakossági magatartás. A város vezetése és a város életébe tevékenyen becsatlakozó lakossága együttműködve hatványozott hatásokkal képes Körösladány valódi, fenntartható fejlesztésére, így a társadalmi aktivitás célzott támogatása meghatározó cél.

Helyi identitás erősítése

Célok kiemelten:

- Civil szféra támogatása
- Testvérvárosi kapcsolatok kiépítése
- Helyi hagyományok és történelmi múlt felelevenítése, ápolása

Körösladányban számos civil szervezet működik, melyeket az önkormányzat évről-évre támogat. A különböző szervezetek a lakosság különböző korcsoportjait, más-más tevékenységi területet képviselnek, így a város lakosságának számot tevő részét megmozgatják. Az önkormányzat a civil szféra támogatásával a körösladányi emberek a városért való tenni akarását támogatja. Ahhoz, hogy az itt élők magukénak érezzék a település gondjait és értékeit, a civil aktivitás támogatása továbbra is célszerű. A támogatási rendszer kibővítése, kiegészítése esetleges nem anyagi jellegű támogatásokkal is megvalósítható.

A város nemzetközi kapcsolatainak erősítése érdekében a szunnyadó külföldi érdekltségeit fel kell, hogy ébressze. Akár Tüköry Lajos körösladányi származású olasz szabadságharcos katona emlékének, akár az egykori vietnámi mezőgazdasági kapcsolatok felelevenítése mentén nemzetközi kulturális partneri kapcsolatok kiépítése is elképzelhető.

Körösladány a környező települések közül leginkább színes történeti múltjával, gazdag kulturális örökségével és a városban élt és megfordult neves történelmi személyek kapcsán tűnik ki. A város lakosságának jórésze azonban mindezt vagy elfelejtette, vagy nem törődik vele, holott a közös múlt, a történeti emlékek felelevenítése jelentős közösségkovácsoló erővel rendelkezik. A történeti múlt jeles eseményeinek felelevenítésével, a város hagyományainak feltárásával és azok ápolásával új, erős kapcsolat alakulhat ki Körösladány lakosai között. A helyi identitás a közös múlt, közös hagyományok, közös értékek ápolása mentén képes erősödni. Az erős helyi identitás pedig a városért való tenni akarás, az aktív civil élet és a megújulni képes társadalom felé vezet.

Társadalmi csoportok bevonása a város életébe:

Célok kiemelten:

- Helyi közösség bevonása a városfejlesztési/ szépítési tevékenységekbe
- Szabadidő eltöltési és sportolási lehetőségek bővítése
- Fiatal értelmiség támogatása
- Fiatalok helyi kötődésének erősítése

Körösladány közterületi megújításainak megvalósítása során ahhoz, hogy a város lakossága a helyben megvalósuló fejlesztéseket még inkább magáénak érezze célszerű már a tervezési fázisban, de akár a kivitelezési fázisban is bevonni. Egyrészt azért, mert így célzottan a lakosság igényeihez lehet formálni a fejlesztéseket, másrészt pedig azért, mert mivel a megvalósult fejlesztés a városlakók saját munkája, jobban vigyáznak épségére, így hosszabb életű marad.

Körösladányban jelenleg egyetlen közösségi ház kínál kulturális programokat a lakosság számára. A település rendszeresen szervez különböző közösségi eseményeket, s ezek a lakosság számottevő részét meg is mozgatják, azonban továbbra is szükség mutatkozik a szabadidő eltöltési lehetőségek bővítésére. A város fiatalsága a környező városokat keresi fel, ha szórakozási lehetőségeket keres. Szükség van minden korosztály, de elsősorban a fiatalabbak számára olyan kulturált szórakozási lehetőségeket biztosító rendezvények, szakkörök, klubok szervezésére, melyek lehetővé teszik, hogy a helyi fiatalok kulturált módon tölthessék el szabadidejüket, közös programokat szervezhessenek, helyi ifjúsági közösséget építhessenek. Illetve szükség van olyan közösségi terekre, amelyek teret adhatnak a közösségek, baráti társaságok találkozására.

A fiatal korosztály szabadidejének hasznos eltöltésére, és a turisztikai vonzerő fokozására egyaránt kedvező hatással van a sportolási lehetőségek bővítése. Körösladányban több sportegyesület is működik, több különböző szakosztállyal, azonban szükséges lenne mindezen sportolási tevékenységeknek alkalmas helyszínt biztosítani, mivel a településen a füves foci pályán kívül egy sportolásra alkalmas létesítmény található, az általános iskola tornaterme.

Körösladányban, ahogy számos magyarországi kisvárosban is, jellemző a fiatalok elvándorlása a fővárosba, nagyobb városokba, illetve külföldre. Az elvándorlás megfékezése érdekében az önkormányzatnak kedvezményekkel és támogatásokkal kell a fiatal értelmiséget a helyben maradásra ösztönöznie. A városban számos nevelőszülő nevel gyermekeket, akik helyben maradása a városhoz való kötődésük, helyi identitásuk erősítésében alapozódik meg. A lakáshoz jutás megkönnyítése, a hosszútávú munkalehetőséghez jutás elősegítése, a fiatalok vállalkozói tevékenységének támogatása egyaránt a helyben maradást segíti, illetve a fiatal értelmiség a városba való betelepülését segíti elő, ezzel megelőzve a település népességének csökkenését és az elöregedést.

3.2.4. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

Körösladány területén négy településrész került lehatárolásra:

1. Kompakt településközpont
2. Központi lakóterület
3. Újladány
4. Külterület

A fejlesztési célok többsége a település egész területét érinti. Ilyenek leginkább az általános célok, amelyek mindenhol érvényesítendőek, illetve a területhez ténylegesen nem köthető fejlesztések. A célok kisebb része az egyes településrészekben fejti ki leginkább hatását.

Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési koncepció célrendszere és a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat.

CÉLOK	TELEPÜLÉSRESZEEK			
	Belterület			Külterület
	Kompakt településközpont	Központi lakóterület	Újladány	
Élhető Város kialakítása				
Szolgáltatások, városi funkciók körének bővítése	X		X	
Város környezeti állapotának fejlesztése	X	X	X	X
Közlekedési infrastruktúra fejlesztése	X	X	X	X
Több lábon álló stabil gazdaság				
Helyi gazdaság erősítése	X		X	X
Helyi adottságokra épülő turizmus fejlesztése	X			X
Tájfenntartást segítő fejlesztések				X
Társadalmi aktivitás erősítése				
Helyi identitás erősítése	X	X	X	X
Fiatal korosztály bevonása a társadalmi életbe	X	X	X	
Kulturális értékek körének bővítése	X			

3.3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.3.1. Társadalmi, gazdasági és környezeti adatok

A társadalmi, gazdasági és környezeti adatok korábban meghatározásra kerültek a Megalapozó vizsgálat dokumentáció I. Helyzetfeltáró munkarésében. Az egyes kiinduló adatokat az alábbi fejezetek tartalmazzák:

- Társadalmi adatok	3. 1. fejezet - Demográfiai jellemzők 3.6. fejezet – Esélyegyenlőség
- Kultúra	3.2. fejezet – Települési identitást erősítő tényezők
- Közszolgáltatások	3.3. fejezet – Humán közszolgáltatások 3.5. fejezet – Közbiztonság 6. fejezet – Településüzemeltetési szolgáltatások 11. fejezet – Közművizsgálat - közműellátottság
- Gazdaság	4.1. fejezet - Gazdaság 4.2. fejezet – Turizmus, idegenforgalom
- Környezeti adatok	7. fejezet – Táj és természeti adottságok vizsgálata 8. fejezet – Zöldfelületi rendszer vizsgálata 11. fejezet – Közművizsgálat – közműellátottság 12. fejezet – Környezeti állapot értékelése
- Infrastruktúra	10. fejezet – Közlekedésvizsgálat 11. fejezet – Közművizsgálat – közműellátottság

3.3.2. Javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére

Körösladány esetében a műszaki infrastruktúra legfőbb elemei az alábbiak szerint alakulnak:

Közlekedés

A településnek nincs közvetlen kapcsolata az országos gyorsforgalmi hálózattal. A településen halad keresztül a 47.sz. Debrecen-Szeged másodrendű főút, illetve a főúthoz kapcsolódóan a 4205 j. Kisújszállás-Körösladány összekötő út, a 4232 j. Körösladány-Gyomaendrőd összekötő út és a 42335 j. Körösladány állomásra vezető út. A 4232 j. út a fővárossal legrövidebb úton kapcsolatot biztosító közlekedési útvonal, melynek főúttá való átminősítési javasolt.

A város északi részén halad keresztül a MÁV 127 sz. Körösnagyharsány-Vésztő-Gyoma vasútvonal. A vonalon személyszállítás jelenleg csak Vésztő és Gyoma között elérhető. Körösladánynak vasútállomása van a vonalon.

A településen jelenleg balesetveszélyes és a lakókörnyezetet terhelő a településen áthaladó 47.sz. Debrecen-Szeged másodrendű főút forgalma, mely fontos tranzitútvonal.

A jövőben kerékpárút hálózat fejlesztésére van szükség a településen belül, a Sebes-Körös mentén, illetve a szomszédos települések irányába, valamint a települést érintő fő és mellékutak állapotának javítása szükséges, a település közlekedéshálózati fejlettsége kielégítő.

Közmű

A közmű infrastruktúra legfőbb elemei:

- nagyközépnomású gázvezeték;
- 20 kV-os távvezeték;
- ivóvíz-gerincvezeték;
- szennyvízfogyújtó-csatorna nyomott.

Közmű szolgáltatás szempontjából az alábbi konfliktusokat kell kezelni:

- Kiegyensúlyozott energiaszolgáltatás biztosítása, hálózatfejlesztés.
- Felszíni vízrendezés, különösen a klímaváltozás hatására várható még szélsőségesebb csapadékesemények zavarmentes elvezetésének biztosítására. Felszíni vízrendezés megoldása a közutak felújításával együtt.
- A közvilágítás arculatépítő és közbiztonság javító hatása érdekében a közvilágítás mennyiségi és minőségi fejlesztést igényel.
- Körösladány központjában a légvezetékek kiváltása.

Megújuló energia

A település a megújuló energiaforrások területén jelentős potenciállal rendelkezik. A potenciálok kihasználásának egyik záloga - energiatermelés szempontjából - a szabályozási környezet. A megújuló energiaforrások használata csak csekély mértékben lehet hatással a meglévő települési terület-felhasználásokra.

- A jelenlegi jogszabályok és kvóták nem teszik lehetővé a **szélenergia** hasznosításának bővítését. A szél átlagos nagysága a település környezetében 10 m magasságban 2,5-3 m/s, ami átlagosnak számít az ország többi részéhez képest. Körösladány és térsége nem fekszik a szélenergiát nagyon kedvezően hasznosítható területen, de hasznosítási lehetősége nem zárható ki.
- Körösladány területén 1940 óra a maximálisan hasznosítható éves napos órák száma, amelynek hasznosíthatóságát célszerű igénybe venni. A hasznosítás lehetősége napkollektorokkal termikus célú energiaellátásra, naperőművel, napelemmel villamosenergia termelésre biztosított, de a hasznosításhoz szükséges beruházás megtérülését gyorsan nem lehet várni. (Becslések szerint a beruházás megtérülése 10 év körüli lehet.) A **napeenergia** hasznosítása helyi jelentőségű, intézményi szinten és házi hasznosítással növekszik, az egy épületben működő óvoda és bölcsőde esetében már alkalmaznak napelemeket.
- Körösladány területén a Sebes-Körösön működő duzzasztómű 2-6 méteres duzzasztásra képes, a felduzzasztott víztömeg esése, mint megújuló **Vízenergiaként** hasznosítható.
- Biomassza-biogáz előállítására az ország területén szinte mindenhol, így Körösladány területén is van lehetőség, ugyanakkor a biomassza elégetése során az épített környezetben jelentkező környezetterhelés megnövekedhet.
- A **geotermikus energia** (földhő) hasznosítására Körösladány területén is van lehetőség. A hőszivattyú használata telken belül realizálható, energiagazdálkodási szinten ma még nem érzékelhető hagyományos energiahordozó megtakarító hatása.

3.3.3. Örökségi értékek, javaslatok az örökség védelmére

Körösladányban kilenc országos védelem alatt álló műemlék építmény található. A műemlékekhez tartozóan ex-lege védett műemléki terület került kijelölésre. Az országos nyilvántartás szerint a településen 137 db nyilvántartott régészeti lelőhely és 11 db archivált régészeti objektum található.

Körösladány nem rendelkezik helyi értékvédelmi rendelettel, a város a Helyi Építési Szabályzatban rendelkezik a kulturális örökség védelméről, az egyedi értékes objektumokat három védelmi kategóriába sorolja, így összesen 22 objektum helyi védelméről rendelkezik, illetve meghatároz

rendelkezést a város értékes térfalainak védelméről. Helyi értékvédelmi rendelet híján azonban ezek az értékes épületek nem állnak védelem alatt. Egy ilyen rendelet megalkotásával a település vezetése az épített értékek védelmét, azok fennmaradását biztosíthatja.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény felhatalmazása alapján az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII.20.) Kormányrendelet kötelezően előírja az Örökségvédelmi hatástanulmány készítését a településfejlesztési koncepció készítése során. Az Örökségvédelmi hatástanulmányban számba kell venni a régészeti emlékeket és lelőhelyeket, illetve ezek védőövezeteit, a műemlékeket, a műemléki értékeket, valamint az egyéb építészeti értékeket, és javaslatot kell tenni a fenntartható használat lehetőségeire, illetve ki kell térni a tervezett változtatások, új beruházások örökségvédelmi következményeire. Az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 395/2012. (XII.20.) Kormányrendelet részletesen szabályozza a hatástanulmány készítésének szabályait és tartalmi követelményeit.

A települési értékek védelme a gyökerek ápolása, az identitástudat erősítése, a lakóhelyhez kötődés szempontjából is kiemelt figyelmet érdemel.

3.4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMON KÖVETÉSE

3.4.1. A megvalósítást szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A településfejlesztési koncepcióban szereplő elgondolások megvalósítása érdekében a meglévő intézményrendszer koncepcionális célokkal való összehangolására van szükség. Körösladány Város Önkormányzata által fenntartott, működtetett intézmények, illetve az Önkormányzattal szoros együttműködésben lévő szervezetek az alábbiak:

Oktatási intézmények

- Tüköry Lajos Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Zöldág Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde

Közművelődési intézmények:

- Dr. Asztalos Miklós Művelődési Ház
- Városi Könyvtár
- Körösladányi Helytörténeti Gyűjtemények Háza

Egészségügyi intézmények:

- Egészségügyi Központ
  - o Háziorvosi ellátás
  - o Védőnői ellátás

Szociális intézmények:

- Körösladányi Egyesített Szociális Intézmény
  - o Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
  - o Idősek otthona
- Református Idősek Otthona
- Pszichiátriai Betegek Otthona

Közbiztonság:

- Körösladány KMB Iroda
- Körösladányi Polgárőr Egyesület

Sport:

- Körösladányi „MEDOSZ” Sportegyesület
- Sebes-Körösi Horgász Egyesület
- Körösladányi Vadászegyesület
- Hunters Körösladányi Paintball SE.

Kommunikáció:

- Nadány TV

A fentiekén túl ki kell emelni a városban működő gazdasági szereplőket és civilszervezeteket, melyek az Önkormányzattal együttműködve sokat tehetnek a városért. A bejegyzett civilszervezetek a városban az alábbiak:

- Körösladány Város Fejlődéséért Közalapítvány
- ”Aranyketrec” Alapítvány
- Körösladányi Városszépítők Egyesülete
- Kultúr-Porta Értékmentő Alapítvány
- Körösladány „Jövőjéért” Alapítvány
- Körösladányi Óvodásokért - Gondatlan Gyermekek Alapítvány
- Körösladányi Gyermekekért Alapítvány
- Körös Gyöngyei Alapítvány
- Körös Művészeti Egyesület
- Körösladányi „Cuharé” Citerazenekar
- Körösladányi Fülemlé Népdalkör
- Körösladányi Nagycsaládosok Egyesülete
- Körösladányi „ŐSZIKÉK” Nyugdíjas Klub
- Rockenbauer Pál Természetbarát Kör

3.4.2. A Megvalósítást segítő intézkedések

A jövőképpen foglaltak teljesülését elősegítő átfogó- és részcélok megvalósítását szolgáló intézkedéseket és programokat a készülő integrált településfejlesztési stratégia tartalmazza.

3.4.3. Javaslat a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a város érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában, az adatgyűjtéstől a koncepció esetleges szükséges módosításáig.

- **Évenkénti rendszerességgel** meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzéseinek elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a meghatározott intézkedéseket.
- A fejlesztési koncepció felülvizsgálata, **aktualizálása tízévenként szükséges**, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.

- Figyelemmel kell kísérni a **külső környezet változásait**, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Ki kell értékelni a már **végrehajtott feladatok eredményeit**, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- A **koherencia vizsgálata** az integrált településfejlesztési stratégiával.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a közmeghallgatáson a polgármester évente **beszámolót** tart a város polgárainak. A **közvélemény folyamatos tájékoztatása** a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon, a városi honlapon és a hirdetőtáblákon elhelyezett közlemények útján valósulhat meg.

A koncepció összeállításában

Kardos Károly, Körösladány Város polgármestere,
Ilyés Lajos, Körösladány Város jegyzője,
Körösladány Város Képviselő-testülete,

valamint a Kristály Tervező, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (8600 Siófok, Fő utca 15.)
és a Völgyzugoly Műhely Kft. (1024 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 13-15.) munkatársai vettek
részt:

Balázs Géza, Ferik Tünde, Kéthelyi Márton, Südi Beáta